

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

เรื่อง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม
ไทยสปา (สุคนธบำบัด)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนา
ฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงกำหนดมาตรฐาน
ฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสปา (สุคนธบำบัด) โดยความ
เห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสปา (สุคนธบำบัด)
(Holistic health promotion therapist : Thai spa aromatherapy) หมายถึง บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน
โดยใช้เครื่องหอมและกรรมวิธีแบบไทย แบบตะวันตก และแบบไทยผสมผสานกับแบบอื่น ๆ ในการ
ส่งเสริมสุขภาพ

ข้อ ๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม
ไทยสปา (สุคนธบำบัด) แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ

๒.๑ ระดับ ๑ หมายถึง การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม แบบพื้นฐานที่บุคคล
ทั่วไปสามารถดูแลตนเองและผู้อื่นได้ภายใต้คำแนะนำ และการสนับสนุนของผู้ที่มีความรู้
ความสามารถ

๒.๒ ระดับ ๒ หมายถึง การดูแลส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ที่ต้องมีความรู้
ความสามารถและความชำนาญในระดับที่สามารถบรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น และให้ไปรักษา
ตนเองต่อได้ ทั้งนี้มิใช่เป็นการประกอบโรคศิลปะ

ข้อ ๓ ข้อกำหนดทางวิชาการที่ใช้เป็นเกณฑ์วัด ความรู้ ความสามารถและทัศนคติในการ
ทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสปา (สุคนธบำบัด)
ให้เป็นดังนี้

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๑ ได้แก่

๓.๑ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ ความรู้ทั่วไป

(๑) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา (Basic knowledge of anatomy and physiology)

- (ก) เซลล์และเนื้อเยื่อ (Cell and tissue)
- (ข) โครงสร้างและหน้าที่ผิวหนัง (Skin structure and function)
- (ค) ระบบโครงกระดูก (Skeleton system)
- (ง) ระบบกล้ามเนื้อ (Muscular system)
- (จ) ระบบประสาท (Nervous system)
- (ฉ) ระบบหัวใจและหลอดเลือด (Cardiovascular system)
- (ช) ระบบหายใจ (Respiratory system)
- (ซ) ระบบย่อยอาหาร (Digestive system)
- (ฌ) ระบบขับถ่ายปัสสาวะ (Urinary system)
- (ญ) ระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine system)

(๒) วิชาทั่วไป (Generic area of study)

- (ก) ประวัติความเป็นมา
- (ข) ชนิดของสปา (Type of spa)
- (ค) ประวัติของการใช้น้ำ (History of water use)
- (ง) การใช้น้ำบำบัด (Water therapy)
- (จ) สาธารณสุขมูลฐานและสุขอนามัยในสปา (Health, hygiene

and safety in the spa)

- (ฉ) ขั้นตอนการทำงานในสปา (Spa procedures)
- (ช) การปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับสปา (First aid for spa)
- (ซ) การนำเสนอบริการและสินค้า (Services and products

recommendation)

- (ฌ) ทักษะการติดต่อสื่อสาร (Communication skill)
- (ญ) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคผิวหนังที่ควรทราบ (Basic skin

diseases)

(๓) จรรยาบรรณของผู้ให้บริการ (Professional code of ethics)

(๔) กฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพ (Professional law)

(๕) การทำจิตให้สงบ (Meditation)

(๖) สนทนาภาษาอังกฤษสำหรับการปฏิบัติงาน (Basic English conversation)

๓.๑.๒ ความรู้เฉพาะศุนธบำบัด

(๑) ศุนธบำบัดแบบไทย

(ก) ประวัติความเป็นมาของเครื่องหอมไทยและรู้จักพืชหอมไทยอย่างน้อย ๓๐ ชนิด ได้แก่ ส้มเขียวหวาน โมก มะลิ กระจังงา กุหลาบ มะนาว ส้มโอ มะกรูด ตะไคร้ ไม้หอมอินเดีย แผลกหอม ไพล พิมเสนต้น กายาน โหระพา ขมิ้น สะระแหน่ กานพลู การบูร ชิง ผักชี ตะไคร้หอม อบเชย ปวยถัก กระจวานเทศ จันทน์เทศ พริกไทยดำ เทียนตาตุ๊กเตน เทียนกลีบ มะนาวไทย

(ข) รู้จักกลิ่นและประโยชน์ของเครื่องหอมไทยและพืชหอม

(ค) รู้ข้อห้าม และข้อควรระวังในการใช้กลิ่นหอมเพื่อสุขภาพ

(๒) ศุนธบำบัดแบบสากล

(ก) ประวัติความเป็นมาของเครื่องหอมต่างประเทศและพืชหอมต่างประเทศ

(ข) วิธีผสมน้ำมันหอมพื้นฐานต่างประเทศ ๑๐ ชนิด

(ค) วิธีผสมและใช้เครื่องหอมเพื่อบรรเทาอาการขั้นพื้นฐาน

ระบบต่าง ๆ

(ง) สามารถใช้ประโยชน์จากกลิ่นหอมเพื่อสุขภาพ

(จ) ระบบกลิ่น (Olfactory system)

(ฉ) ข้อห้าม และข้อควรระวังในการใช้กลิ่นหอมเพื่อสุขภาพ

๓.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ ศุนธบำบัดแบบไทย

(๑) สามารถบอกชื่อ ชนิด จากส่วนต่าง ๆ ที่ได้จากพืชหอมไทยนั้น

ทั้งสด และแห้ง

(๒) สามารถจำแนกกลิ่น และบอกชื่อน้ำมันหอมระเหย หรือกลิ่นที่ได้จากพืชหอมนั้นโดยตรงได้ถูกต้อง

(๓) สามารถอธิบายขั้นตอนการทำเครื่องหอมดังต่อไปนี้ได้ เขียนอบบุงหาราไป (ธูปหอม) น้ำอบไทย น้ำปรุง ตู๊กตำราเพย แป้งรำ มาลัยรักคล้องชำระ

๓.๒.๒ สุขชนบำบัดแบบสากล

(๑) สามารถใช้เทคนิคการนวดสุขชนบำบัดได้ (Massage Technique)

(๒) สามารถใช้น้ำมันหอมระเหยต่างประเทศได้ตามคำสั่งของผู้สั่งการได้

(๓) สามารถบอกและใช้ประโยชน์จากกลิ่นหอมเพื่อสุขภาพ

(๔) สามารถบอกข้อห้ามและข้อควรระวังในการใช้กลิ่นเพื่อสุขภาพ

(๕) สามารถให้คำแนะนำแก่ลูกค้าหลังจากได้รับการบริการนวด

๓.๓ ทักษะ ทักษะประกอบด้วยการปฏิบัติงานที่ตรงต่อเวลา การรักษาวินัย มีความซื่อสัตย์และประหยัด

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๒ ได้แก่

๓.๔ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ สุขชนบำบัดแบบไทย

(๑) กลิ่นหอมกับธาตุทั้ง ๔

(๒) รู้วิธีปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อการนวดหน้า นวดตัว พอกหน้า พอกตัว

และอื่น ๆ

(๓) รู้จักและใช้พืชหอมไทย และเครื่องหอมไทย เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ ผ่อนคลาย คลายเครียด ปวดเมื่อย เพิ่มความสดชื่นกระปรี้กระเปร่า นอนไม่หลับ

(๔) ข้อแทรกซ้อนและวิธีการแก้ไขอาการแพ้ต่าง ๆ

๓.๔.๒ สุขชนบำบัดแบบสากล

(๑) น้ำมันหอมต่างประเทศ

(๒) วิธีผสมน้ำมันหอมต่างประเทศ ๒๐ ชนิด

(๓) วิธีผสมผลิตภัณฑ์เพื่อการนวดหน้า นวดตัว พอกหน้า พอกตัว

และอื่น ๆ

(๔) วิธีผสมน้ำมันหอมต่างประเทศตามตำรับต่าง ๆ เพื่อบรรเทาอาการขั้นพื้นฐานของระบบต่าง ๆ

(๕) ข้อแทรกซ้อนและวิธีการแก้ไขอาการแพ้ต่าง ๆ

๓.๕ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

๓.๕.๑ สุขกรบบำบัดแบบไทย

(๑) สามารถปรุงน้ำหอมไทย น้ำอบ น้ำปรุง ชนิดต่าง ๆ ตามแบบพื้นบ้านไทย

(๒) สามารถปรุงน้ำมันหอมไทย น้ำอบ น้ำปรุง ตามธาตุทั้ง ๔ ได้

(๓) สามารถปรุงผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและน้ำมันหอมไทย เพื่อการนวดหน้า นวดตัว พอกหน้า พอกตัว และอื่น ๆ เพื่อใช้ในการสถานบริการของตนได้

(๔) สามารถปรุงตำรับ น้ำมันหอมไทย น้ำอบ น้ำปรุง เพื่อบรรเทาอาการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผ่อนคลาย คลายเครียด ปวดเมื่อย เพิ่มความสดชื่นกระปรี้กระเปร่า นอนไม่หลับ

(๕) สามารถสังเกตอาการแทรกซ้อนตลอดจนแก้ไขอาการเบื้องต้นได้

๓.๕.๒ สุขกรบบำบัดแบบสากล

(๑) สามารถผสมน้ำมันหอมต่างประเทศชนิดต่าง ๆ และเตรียมน้ำมันหอมต่างประเทศเพื่อสุขภาพได้

(๒) สามารถผสมผลิตภัณฑ์เพื่อการนวดหน้า นวดตัว พอกหน้า พอกตัว และอื่น ๆ เพื่อใช้ในการสถานบริการของตนได้

(๓) สามารถผสมน้ำมันหอมต่างประเทศตามตำรับต่าง ๆ เพื่อบรรเทาอาการขั้นพื้นฐานระบบต่าง ๆ ได้

(๔) สามารถสังเกตอาการแทรกซ้อนตลอดจนวิธีการแก้ไขอาการแพ้ต่าง ๆ

๓.๖ ทักษะคติ ประกอบด้วย แนวความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาความรู้ วิเคราะห์งานสามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำแก่ผู้ได้บังคับบัญชา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

สมชาย ชุ่มรัตน์

ปลัดกระทรวงแรงงาน

ประธานกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน